

Pasaulio Spaudos parodoma ir Kongreso Nr. 219

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Leidžia Spaudos b-vė „Šviesa“
Redakcijos ir Administracijos adresas:
LIETUVIS
Rua Bandeirantes, 92 (Bom Retiro)
Caixa postal, 1764.
S. Paulo.

Atsk. numeris 300 reis
Prenumerata - metais:
Brazilijoje metai - 100000
pusei - 65000 atsk.iems
menesiams po 15000.
Užsienin:
metams - 205000
metu 125000.
Redaguoja
St. Vancevicius

Ši METAL.

SÃO PAULO, 1934 m. Gegužės - Maio mėn. 5 d.

NR. 18 (278)

„Šviesos“ b-vės reikalas.

1929 m. birželio mėnesį kooperatinis pajų pagrindinis buvo įsteigta spaudos b-vė „Šviesa“, kuri pastatė šią mūsų išsvytį patarnauti, leidžiant savaitraštį, kalendorius ir kt.

Paskubomis buvo surašyti b-vės statai, sukviesta keletas posėdžių, su kuri pajai, ir užsibrėžti tikslų siekti, bet nuosekliai.

1930 metais, po spalio mėn. revoliucijos keliolika išlygimėlių užpuolė namus b-vė tuomet turėjusių patalpų na Marcelina, iš iše ir sudėtinu vėn vėnį turta; laikraščių kompleksus, pildes, statul net ir žmonių laiškus iš savo dėdės, matyt, teikdama laiškuo su svečių pinigų.

Nuostolių buvo padaryta visų 1000 milreisų, — tai buvo visas pajūninių turtas

Kun. J. Valalčio, Gauriliaus ir kitų pastangomis po apipilėsimu redakcijos vėl buvo nuostoliai išlyginami, ir skaitai - ejo be pertrankos.

Vienas žinomyj redakcijos plėtikų, Jozas Valukas, dėl kurio neseniai nete iš darbo Refinadora Paulista 30 litų mėnuj dabar tebesėdi São Paulo ofijime, ir greitai laiku bus deportuotas Lietuvon. Kiti laisvęj tebevaikšto, ir eilės laukdama.

Padaryti skriaudą pats tikimas

1931 m. ir 1932-ais metais daugelis „Šviesos“ b-vės pajūninkų iš São Paulo išvažiavo: p. St. Puišys, kun. J. Valatis, Jozas Virbickas - Tėvunas, Gaurilius, vienas, a. a. Donas, Beišas, — mirė, p. T. Daukantas išsikė Argentinaon.

São Paulo iš pirmųjų pajūninkų p. Konsulas, J. Dima, L. Galasas, Vl. Eldridgevičius, — tai ir visi, ir labai maža.

K. Uckus nuo savo pajaus atsiskyrė, arka kaip jis pareiškime sakosi: „Nesėmė.“

Kadangi pirmųjų pajūninkų pinigai lygtas turtas „Šviesos“ b-vel buvo išai smurtininkų išplėtas, tai savaime

išliko reikalas ieškotis paramos iš šalies. Tokią paramą b-vė gavo iš Lietuvos ir, tik ačiu jai, spaudos darbas nebuvu nutrauktas.

Dabar, susitvėrus „Lietuvių Sąjungai Brazilijoje“ atėjo laikas persvarstyti ir „Šviesos“ b-vės reikalus, pritraukiant organizuotus sąjungos skyrius vienan Lietuvosn darban. Reikalas pribrendo der ir todėl, kad smurtininkų, pasirodo, negat dar neatlyto: santaržo keliu mat noriba vėl spaudos b-vę apiplėti, tik kitonėku būdu. Bet apie tai teks vėliau pasakyti.

Tad šiuo kviečiame visus senuosius pajūninkus ir kitus susipratusius lietuvius dalyvauti spaudos b-vės „Šviesos“ naukiama susirinkime, kuris bus švėtadienį, gegužės 5 d. 18 val. Rua Bandeirantes Nr. 92.

Senųjų pajūninkų grupė.

LIETUVOJE

Ziaurus Klaipėdos vokiečiųinkas Namavičius nubaustas 8 met. kalėjimu.

Klaipėdoje per nepriklausomybės šventę, vasario 16 d., pašto tarnautojas Laukžemis ties savo nuomojamo buto langų iškėlė Lietuvos valstybinę vėliavą. Dėl to įpyko vokiečiųinkas Namavičius, kuris drauge su savo seserimi Laukžemio sūny užpuolė sunkiai pailais supiaustę. Už tai jie buvo atiduoti kariuomenės teismui, kuris Namavičių byli nagrinėjo balandžio 7 dieną.

Teisme abu kaltinamieji Namavičiai atrodė lyg nekalti avinėliai ir sakė si, kad pailais budydami Laukžemio sūny, nežinojo ką daro. Gi įjūdininkai parodė, kad Namavičiai tokį kerštą buvo ir anksto sugalvoję, kad vėliavą iškabinsus, jie Laukžemini visap grūmojo ir keikėsi. Laukžemis liko nenutuždytas tik dėka laimingų aplinkybių tačiau jis yra sunkiai sužalotas. Prokuroras nurodė, kad Namavičiai Laukžemį sužodė ne kitais kuriais smurtimais, tik keršydami už lietuvų tautinės vėliavos iškėlimą. Tuo būdu, jie ne tik žmogy rengest nužudyti, bet ir įžeidė tautinę vėliavą.

Teismas Namavičių nubaudė 8 metais, o jo seserį - 4 metais sunkiųjų darbų kalėjimu.

Tsb.—

Šiaurės Lietuvos gyventojai gražina nederlius paskolas.

Kaip žinome, 1919 metais Šiaurės Lietuvą buvo ištikęs nederlius. Jai

gelbėti visoje Lietuvoje buvo sudaryti komitetai ir rinklavos. Prie to gelbėjimo darbo buvo prisidėjusi ir vyriausybė. Finansų ministerija palengvintoms sąlygomis davė paskolas tyz sričių gyventojams. Iš viso 1929 metais Šiaurės Lietuvos gyventojams įvairūs ir pinigais vyriausybė išdavė 14566,342 litų paskolu. Iš pradžių šios paskolos buvo reikalaujamos gražinti pinigais. Bet pastaruoju laiku paskolas galima gražinti ir grūdais. Ligi šių metų kovo 1 d. Šiaurės Lietuvos gyventojų paskolas gražino pinigais 3.764.275 litus, o įvairūs - 943.976 lit vertės. Tuo būdu, iš viso nederliams paskolų jau gražinta 4.708.252 lit. o lieka gražinti dar 9.858.090 lit. Ligi kovo 15 d. pasibaigė antros ratos grūdais mokėjimo terminas. Bendras įspūdis toks, kad grūdais paskolos lenvė au gražinamos, negu pinigais. Nuo rugsėjo 15 d. iki 1935 m. kovo 15 d. bus trečiosios ratos mokėjimo krūdis. Manoma javų kainas, gražinimo atvilgiu suliginti su 1929 metais buvusiomis ir paskolas gražinimo sąlygas dar palengvinti.

Tsb. —

Lietuva pakviesta į tarpt. kongresus.

Šių metų gegužės 4 - 10 d. d. Romoje įvyks tarptautinis draudimo specialistų kongresas. Lietuva pakviesta kongrese dalyvauti. Lietuva dar pakviesta dalyvauti 8-me tarptautiniame ornitologiniame kongrese, kuris įvyks liepos 2 - 7 d. d. Oxforde, trečioje tarptautinė e viejoje švietimo konferencijoje, kuri prasidės liepos 11 d. Genevoje, ir 12-me tarptautiniame veterinarų kongrese, kuris įvyks rugpjūčio 13 - 18 d. d. New Yorke.

Suimtas dar vienas neumanininkų vadas.

Klaipėda. Šiaulių apygardos tardytojo Nezabitausko nutarimu, Socialistische Volksgemeinschaft byloje tos partijos Užlieknių grupės vadas Vilbus Linko su rasta pas jį nusikalstama medžiaga buvo suimtas ir pasodintas į Bajorų kalėjimą.

Parngtas Kauno - Klaipėdos plento projektas.

Sužinota, kad susisiekiu ministr

ria yra įparengusi projektą pratiesti daugelio Lietuvos gyventojų pageldinamą pietų karnas - Klaipėdą, kuris eity pro Habtus, Airozalą, Raseinius, Viduklę, Kryžkašnį, Kaltinėnus, Andriejavą, Vežaičius iki Klaipėdos. Plento pratišimas kaštrotų apie 8 mil. litų. Darbas trukty apie 4 metus, vadnais, reikėty skirty po 2 mil. litų kasmet. Darbus diroty bedarbiai. Tuo reikatu susistiekimo min steria tarsis su vidaus ministerija, kuri rūpinat bedarbiams duoti darbo.

Amerikietis lietuvis statys pradžios m-lą.

Kilęs iš Lietuvos inž. L. V. Radkins, gyvenęs dabar Čikagoje, pasiryžęs yra dar šiais metais pastatyti moderniškus namus pradžios mokyklai. Šiam reikalui jis skiria 25-30.000 litų Mokyklą jis norėty statyti Kurnėnų kaime Alytaus valsė, iš kur jis yra kilęs. Šiuo reikalu švietimo ministerija siunčis jam žinių ir nurodymu.

L. Radkins kasmet vasarą aplanko Lietuvą ir paabkoja daug pinigų jos kultūros reikalams.

DULR paskyrė 3.000 lit. Buenos Aires lietuvių namams.

Šiomis dienomis Buenos Aires lietuvių namams laikyti pasiuntė 3.000 lit. iš surinkty Pietų Amerikos lietuviams aukų. Apskritai DULR yra pasiryžusi, kiek galėdama, visuose lietuvių gyvenamuose centruose remti savų namų steigimą.

DULR kvics šią vasarą vaikus iš užsienio.

Šią vasarą DULR rengiasi paskviesti Lietuvon bent pora dešimčių Rycos lietuvių vaikų. DULR valdyba šiuo kreipiasi į gerus žmones, prašydamas vasaros atostogoms priimti į savo šeimas bent po vieną nemokamam iš laikymui DULR vaikus pristatys į geležinkelių ar garlaivių stotis ir autobusų linijas ir iš ten juos, laikui atėjus, atsims. DULR labai prašo tuo reikalu atsiliepti šiuo adresu: Drangija užsienio lietuviams remti, Kaunas, Nepriklausomybės a. 3. Tel. 47-90.

Vilniaus krašte duos autonomiją?

Vilniaus Rytojaus 22 nr. įžanginiame skaitome: «...gandų dabar neuauža yra ir apie tariamąjį lenkų kuro susitaikinti su Nepr. Lietuva. Pasak tą gaudu, Lenkija ir Sovietų Rusija norinčios prieš Vokietiją sudaryti stiprią sieną, kuri eitų nuo Šianrės Lėduotojo vandenyno net iki Juodųjų jūrų. Ta siena — tai Pabaltijo (Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos) ir Skandinavų valstybių sąjunga, kurioje dalyvautų ir Lenkija. o Sovietų Rusija būtų jų talkininkė. Bet tam visam labiausiai klindęs Lietuvos Lenkijos santykių žemėlapis del Vilniaus. Del to Lenkija dabar esą norinti su Lietuva kuo greičiausiai susitaikinti. Tarpininkai esą pasišovusi Sovietų Rusija, kurios užsienio rei alų komisaras Lėtvinovas esą jau ketinąs atvykti Kaunan ir pradėti sutakinimo misiją. Netgi kaubama, kad Sovietų Rusija siūlysiama ti tokia išeiti: Lietuva nuo Vilniaus neatstisako, bet to klausimo išsprendimą atideda patogiems laikui, o labar sa Lenkija užmezga normalius santykius, už ką Lenkija Vilniaus krašto lietuvams suteikia plačią kultūrinę au tonomiją. O jeigu toks samanymas Lenkijai nepavyktų, tai esą prieš Lietuvos nepriklausomybę ji pavartotų agresivūs žygius.» Tačiau Vilniaus Rytojus tiems gaudams neatieka rimto pagrindo, nes «šiuo metu bet koks rimtas teisinis agresingas prieš Lietuvą žygis iš Lenkijos ar Vokietijos pusės yra sunkiai įvykdomas».

Pasitarimas Kauno m. ligoninės statymo reikalu.

Vidaus reikalų ministerijoje, ministrui S. Ruseičkai pirmininkaujant, įvyko pasitarimas Kauno miesto statymo šios ligoninės reikalu. Pasitarime dalyvavo miesto burmistras A. Merkys, sveikaid. departamento dir. P. Barkauskas, vyr. statybos inspektorius inž. A. Novickis, sveikatos departamento dir. Mociūnas, medicinos fak. dekanas prof. V. Lašas, miesto sveikaidybės medicinos — sanitarijos skyriaus vedėjas dr. K. Griunus, prof. Žilinskas, miesto inžinierius K. Rasonas. Dydžio ligoninė

nusistatytą statyti 500 lovų su reikalingais skyriais, kurių pirmoje eilėje numatytas kirurgijos skyrius. Iš visų šiuo lytųjų vietų tinkamomis pripažintos dvi: Parodos aikštė ir ažuolyno dalis prie Vydoano nlejos, šiapus miesto sodininkystės. Jų tinkamesne pripažinta Parodos aikštė. Ligoninei planus pavesta paruošti vyr. statybos inspektorius inž. A. Novickiui ir miesto savivald. inžinieriams K. Reisonui ir Kulo kui drauge su gydytojais.

Ligoninę norima pradėti statyti pavasarį.

Vilniaus krašto badaujantiems šolpti.

Komitetai įsteigė visoje Lietuvoje. Aukų rinkimas vykdomas. Aukos renkamos tik pinigais ir javais. Daugely vietų žuonos atsiskako rennti velykines vaikes ir tam reikalui skirtus pinigūs auktoja badaujantiems. Įstaigų ir įmonių tarauotojai skiria badaujan tiems tam tikrus procentus nuo savo gaų.

Tik K operacijos bankai kreditūs smulkaus kredito bankolius.

Reorganizuotam Kooperacijos bankui jau perduodamas visų smulkaus kredito bankelių kreditavimas. Visos aukštos sumos, kurios bankeliams buvo duotos Žemės banko, Lietuvos Banko ir tauponiųjų valstybės kasų, dabar pervedamos Kooperacijos bankui, tad nuo balandžio 15 d. bankeliai atsiskaitys tik su Kooperacijos banku.

Išvyko daryboms su Anglija.

Londone prasidėjo prekybiniai pasitarimai tarp Lietuvos ir Anglijos. Į Angliją išvyko Lietuvos prekybos delegacijos pirmininkas dr. Balutis ir delegacijos narys Norkaitis.

Kaunas.

Kaune dabar gyventojų yra 115 — 120 tūkstančių, iš jų 79% lietuviai, 25% ir 5% kitokiei. Darbininkų Kaune apie 300,000, tarauotojų apie 25,000. Kaune yra 110 Vytavito D. universiteto

profesorių ir 4500 studentų, 10 specialūs pobūdžio aukštesniųjų mokyklų su 20000 klausytojų, 12 gimnazijų su 4,200 mokiniais. Periodinių leidinių Kaune išsina 132, iš jų — dienraščiu — 15, dukartsavaitinių — 5, savaitinių — 44. Vidutiniškai Kauno spaustuves spaudina per dieną 40,000 spaudos lankų. Knygų ir brošiūrų per metus Kaunas išleidžia apie 800, 2 mil. egzempliorių. Paskaitų per metus būna apie 2000. Kauniečiai per dieną suvalgo apie 40,000 kr. duonos, 15,000 kg. mėsos, apie 50,000 litrų pieno ir kt. Bendrai maisto per dieną suvartoja apie 300,000 kg. ir už tai sumoka apie 175,000 lt. Kino teatrų Kaune yra 13, restoranų 78, kavinių, alinių ir valgyklų 291.

Nauji diplomuoti Agronomai.

Dotnųvos žemės ūkio akademijoje apgynę diplominius darbus: J. Alimaitis — Steponavičiūnas — Lietuviški ornamentai mūsų rankdarbinioje; J. Bacevičius — Žemdirbystės padėtis Sąsnavos vaš'iuje; Vl. Jakubėnas — Lietuvos žemės ūkio išsiskolinimas iki 1932 m. pradžios. Vl. Būblys — kiaušinių prekyba ir rinkai; St. Gerdvilis — Traktorius žemės ūkyje ir jo variklių tipai ir A. Musteikis — Nusausintų pievų pagerinimas, neartuojant arimo.

Žemės ūkio akademijos profesorių tarybos sprendimu minėti asmenys pripažinti diplomuotais agronomais.

Užsienis domisi lietuviškais ažuoc. lais.

Žemės ūkio ministerijos miškų departamentas yra pagamins parduoti apie 1000 ktm. ažuolinių rastų, kurie yra išvežti į sandelius prie geležinkelio stotijų ir plukdomų upių. Visa parduota medžiaga bus parduota. Šia miško medžiaga labai domisi Vokietijos ir Holandijos medžio prekybos firmos. Keletas šių kraštų firmų atstovų buvo atvykę medžogus apžiūrėti vietoje, nes šiuo metu rinkoje ažuolų kainos yra pakilusios. Firmos negalios savo atstovų atsisiųsti, miškų departamentui siūdo užklaismus laiškas.

Propagandinė knyga apie Lietuvos kurortus.

Jau atiduota sp. usdinti propagandinė knyga apie Lietuvos kurortus, vardu Lietuva vasarai. Knyga bus liuksusinė, su daugybe gražių iliustracijų, jų tarpe su keltomis ir spalvotomis. Jos priedu bus visos reikalingos informacijos apie kurortus ir vasaravietes. Knygą leidžia Savivaldybės žurnalo redakcija.

Kova su nacionalistų propaganda.

Gera! politiška! informuotas Le Temps dėjo apie Lietuvą pranešimą, užvardintą «La lutte contre a propagande nazie». Tame pranešime Le Temps rašo, kad kovo 16 d. Klaipėdos krašto gubernatoriūs atkreipė direktorių pirmininko dr. Schreiber'o dėmesį į tai, jog 21 autonomišės policijos esmuo prikausė politiniams organizacijoms, kurios rengėsi giuklais atplėsti Lietuvos teritorijos dalį. Laikraštis rašo, kad gubernatoriūs, nesulaukęs direktorių pirmininko dr. Schreiber'o atsakymo pareikalavo nuo kovo 23 d. tuos autonomišės policijos asmenis, kurie teisma organų nustatymu, priklauso prievalstybinei organizacijai, atieisti. Iš vis pareikalavo atieisti 29 autonominių istaigų valdininkus, jų tarpe ir tų organizacijų vadus. Toliau Le Temps praneša apie Vokietijos ir Lietuvos vyriausybų pakietimus dėl Klaipėdos įvykiu notomis, kuriose Vokietijos vyriausybė kaltina Lietuvos tautai ir valstybei sugoti įstatymų įžeidžiant Klaipėdos statutą, o Lietuvos vyriausybė nurodo tą įstatymų esant Lietuvos vidaus politikos reikalu ir nežeidžiant Vokietijos interesų.

Von Sass už užstatą paleistas.

Neseniai, pristaciaus Memeler banko 10,000 litų garantija, iš Bajorų atlejo paleistas von Sass, kuris buvo sumintas kartu su prokuroru von der Ropp'u už prieš valstybę veikimą.

LIETUVIS — GYVENIMO VEIDRODIS

G. Steinhaueris

Kaizerio špijonas.

(tąsa)

Pasakojimo tikrovė nelabai norėjau patikėti, nes jo padarytas nusikaltimas vyko keistose aplinkybėse, karo metu, kada kiekvienam teko išgyventi įvairių baisnyų, nuo kurių ne vienam susipinė, o protas, arba pasidarydavo psichiniai nesveiki. Todėl jam pastebėjau, kad aš, norėdamas įsitikinti, ar tai visa yra tiesa, turėčiau jį suimti, patalpinti kalėjimui, kol paaiškės dalyskas.

— Man vis vien, kaip tamsta pastielis, bet tai yra tiesa, — tarė jis išgirdęs mano abejojimą.

Paliepiu jam eiti namo, dar karta gerai viską apnastyti, žmoniška išsimiegoti, o tada, jei nebūstas ramus, sugrįžti pas mane.

Kai tik keistas interesantas apleido kambarį, pasišaukiau vieną agentą ir įsakiau sekti nepažįstamąjį ir surinkti apie jį žinias.

Pasirodė, kad tasai žmogus nemelavo. Pakvietęs pas save jo žmona, pradėjau atsargiai klausinėti apie jos vyrą. Sužinojau, kad jis naktinius bloką miegąs, dažnai per sapnus kalbąs apie kažkokią žmogūdystę, minįs merginą vardu Lote; ypač paskutiniu laiku jis pasidavęs visai nesuikalbamam, ir prad jęs girtuokliauti. Vadinaut abe joti je pasakojai au nebuvo pagrindo.

Po kelių dienų jis vėl atėjo pas mane ir skundėsi kad mano patarimai — žmoniška išsimiegoti ir dar karta viską gerai apnastyti — nieko nepadaėjo. Porą naktų jis kiek geriau miegojęs, todėl manąs, kad atliekė banusę, jis galėsiąs būti ramus.

Tada man nieko kito nebeliko, tik jį suimti ir iškelti bylą. Kadangi jis nusikalstamą darbą įvykdė Hamburge, tenai reikėjo pravesti tardymą.

Hamburgo policija kurį laiką pasi darbavusi, pranešė man, kad jiems nepavykė sužinoti, ar Did. karo pabūcioje būtų buvęs nužudytas kažkokia Lote. Esą karo metu dingstą atskirti žmonės sodžiuose, o apie miestą nėra nei kalbos. Juo labiau, kad kriminalinė policija karo metu buvus bloką organizuota; be to, laikoti esa labai sunku, kad kaltininkas nieko negalįs pasakyti apie Lotes kilnę.

Kol tardymas buvo vedamas, gydytojai stengėsi nustatyti, ar kaltininkas yra psichiniai sveikas; jis atrodo visai normalus.

Teismo dieną buvo paaiškinta jo tėvai, cimdinės ir draugai, kurių tarpe buvo ne vienas ir iš «Aukštosios uolos». Jų parodymai nieko nepadaėjo kaitel nu-tatyti, o prie- ingai — ięgir dėsi liudytojų kalbas past kaltininkas pradejo abejojti, ar jis yra kaltas. Kadangi atėjo įrodymų, jis buvo išteisin-

tas.

Tokių teismo sprendimų nebuvau patenkintas ir tą sąveiką išsiskaitinąjį viešai pareiškiau. Tai išgirdę liudytojai pradėjo pusbalsiai šnibždukti, kad aš norįs tik įvesti kaltėjimui nekaltą žmogų; tačiau jie skaudžiai klydo (žmogūdamiesi, jog pavvyko jį išteisinti). Nors aš jį ir mažai pažinojau, bet man atrodė, kad jo vidaus gyvenimas tol nebus ramus, tol jau prikašios sąžinė, kol neuliks baismų. Grįždamį į Potsdamą netiki beveiki nesikalbėjome; atsisveikindamas jis neatrodė patenkintas teismo sprendimu.

Sėsi mėnesiai praslinko po to įvykio. Vieną gražų rytą, kai aš pasirėmęs ant lango gerėjau iš malona gamta, vienas agentas pranešė, kad Potsdamo priemiesčio VE parke rastas pasikoręs žmogus. Nurykęs į vietą pamatė, kad ka instinktyviai buvau nujautęs — Eugenijus Feizenas nesiekė kojomis žemės. Jei jis būtų atliekęs bausmę, esu tikras, jis gyventų.

Su revolveriu po lova.

1895 metų pavasaris slinko normaliomis vežimis. Berlyno kriminalinės policijos įstaigoje, slapstiosios žvalgybos skyriuje, kuriame tada dirbau, buvo nuobodis; ne todėl, kad nebūtų buvę darbo, nes visokių mažų dalykėlių niekad nesutrūkska, bet kad nebuvę įdomių kriminalinių nuotykių, kuriuos sifruojant tenka įtempti visą sielos ir

kūno jėgas. Todėl labai nudžigau, kad vieną dieną įbėgo mano kambarin vyrasnyssis policininkas, sakędamas:

— Mister, tamsta prašo ponus vė žininkas!

Tada slapstiosios žvalgybos skyriuje buvau vieuntelis, kuris mokėjan kietą sveitiną kalbų; be to, neseniai buvau grįjęs iš Amerikos, todėl jauniesiems kolegoms, krepčiamiesi į mane, sakę davo «Mister».

Mano viršininkas, ponas Taniss, kuris plačiai buvo žinomas, kaip geras politinių byų žinovas, pasisveikinę tuoj nuėjo prie telefono ir, kieta, lyg mūchlar, baus, paprašė:

— Generatinį štabą... 3 b sekcija — majorą Dorfa.

Išgirdę, kad turėsiu reikalą su majoru Dorfu, nudžigau, nes jis va dovavo sekcijai 3 b, kurios žinioje buvo vidaus ir užsienio špijonas.

— Aho, — sutukau paimdamas telefono triubelę, — Steinhaueris klausio.

— Pone Steinhaueris, tamsta šiandien pirmą valandą išvažiavoį ekspresu Frankfurtan. Pasirenk ligesni kelionėi. Reikalas eina apie vieną maunįjį pontą, kurį priviaio būti atydžlia sekama. Tamsta turi keltiui ten, kur ir jį keltiuija, ir nepaleisti jos iš akių. Jeigu reikes, važiuok ir užsienin, tik ne Prancūzijon. Dvidešimt minučių prieš pradžią centratinėje traukinį stotyje tausta pamatys ja lydimą leduanto Bergerio; ja ir reikės sekti.

(b. d.)

Post. 3

Gimtoji kalba.

Kalba yra didelė tautos socialinė ir kultūrinė brangenybė. Anot mūsų Tautos Vado Antano Smetonos, ji yra grafi, stebuklinga tautos bendravimo priemonė. Kaip tokia tautos brangenybė kalbininkai, išimtinai ir psichologai seniai jau emė ją plačiai visais požiūriais tyrinėti. Jau Daukša puikiai suprato gimtosios kalbos didelę reikšmę tautai, o po jo visa eilė mūsų rašytojų ir kalbininkų dažnai ragino visuomenę branginti savo kalbą. Aušros gadyne yra stichiai mūsų kalbos garbinimo ir kelimo laikotarpis, nes šalia praeities, istorijos mūsų kalba to meto atgimimo veikėjams buvo pats pagrindinis jų įkvėpimo šaltinis.

Šiandien atgimę ir laisvę atgavę, jau galime verstis visomis socialinėmis ir kultūrinėmis tautos vertybėmis kaip įmanomi. Ir kalba mums nebėra jau draudžiamas vaisius, galime ją neginauti myleti, tobulinti ir turtinti. Bet keista ir nespėjama, kartais girdime kalbą skaudžiu žodžiu: temokais ir tebrancina ją tik kalbininkai. o plačiajai visuomenei pakanka ją ir šiaip taip mokėti. Kartais melai, ir kur neretia, pradedama kita, o ne lietuvių kalba kalbėti. Žodžiu, visuomenėje gimtosios kalbos požiūriu atsiranda apatijos. Tai yra liūdnas ženklas, kuris rodo, kad mūsų tautai dar trūksta tautinio susipratimo, gimtosios kalbos reikšmės supratimo.

Labai klaidinga yra nuomonė, kad kalba yra kalbininkų reikalas. Ji kalbininkams tėra tik mokslo objektas, o šiaip ji yra visos tautos didelė kultūrinė ir socialinė brangenybė. Sociologai sako, kad tautos kalba yra vienintelė žmonių pažinimo forma. Ji nėra vien tik priemonė kam nors išreikšti, pranešti, bet pagrindinė sąlyga žmonėms tarpusavyje dvasiškai bendrauti ir kiti kitiama patirti. Tuo būdu kalba yra ir didvaldinis ir socialinis gyvenimo dvasinys pagrindas, kuris žmones tarpusavyje susieja ne tik kalbos, bet ir viso-

kių kitokių visuomeninių ir kultūrinų reikalų bendruomenė. Moksliškai sako, kad vienintelė vieta, kur vyksta žmogaus intelektualinis bendravimas su aplinka, yra tautos gimtoji kalba.

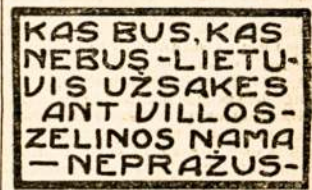
Viena kalba kalbančių tautą sieja bendras tautos reikalų likimas vieno bendruomenės, sudaro bendrą kultūrinę vertybę, literatūrą, spaudą, mokyklą, mokslą. Ta prasme kalba yra dvasinis mazgas, kuris suriša vienumon tautą su jos kultūriniais laimėjimais. Gimtoji kalba yra stiprus dvasinis tautos vienybės ryšys. Atskiras žmogus ir kalbėto bendruomenę įsijungia bendradarbiaujamas toje pačioje bendruomenėje ir bendradarbiaujamas jos kalbos. Tas įsijungimo vykenas taip giliai įsikūnia, žmogaus dvasioje, kad tuo vykenu jis turi tvirtą pagrindą tolimesnei savo dvasinės kūrybos veiklai ir šiame dvasios rate jis jau lieka visa savo gyvenimą. Vadinasi kalba yra didelis tautos vienytojas, kūrėjas tų sąlygų, kuriose tauta kuria visą savo kultūrinį, tautinį ir valstybinį gyvenimą. Visa tai, ką tauta pasiekia, kokias kultūrinės vertybes sukuria, daro tai per kalbą ir per ją plačiau pasauliui paskleidžia. Kalba yra tautos esanės neatskiriamas dalis, jos subrendimo geriausia liudininkė. Tai brangi tai ji turi kiekvienu tautai, kuri yra pasiryžusi tobulėti, plėtotis žengti priekiu, nes gimtosios kalbos paatirimas tautai dažnai yra lygu mirčiai. Ir galiausiai tautos ištautėjimas pirmoje eilėje prasideda nuo gimtosios kalbos primiršimo.

Dėl gimtosios kalbos nepakankamo įvertinimo tautos ir valstybės gyvenimui, mūsų tauta praeityje turėjo labai skaudžių pamokų, kurių pasikmes ir šiandien dar tebeįtampa. Kas tada per apšvielimą ir neįmanymą sugadinta, tik žūtiniais beaitvaisoma. Dabar reikia pradėti visai naują mūsų gimtosios kalbos politiką, bekompromisingą, protinę valstybinę ir gimtosios kalbos tiesių lietuvių, grynų ir ištautėjusių, širdyse ir sielose atstatymo politiką. Iki šiol dar dangytas kai ku-

riuose, kad ir mums artimuose, slaugėniuose svetimų kalbų, ypač mūsų vergišką atmenančių, vėlysi turi būti neleidžiamai opertuojamas, tuo vėlysi užkrėstos tautos organizmo dalys be galios išplautos, kai jos dar neįpilo iki simptominio tautos židimo pavojaus.

Greta su mūsų gimtosios kalbos kaip kultūrinės ir socialinės brangenybės, tikiamo įvertinimo atstatymu yra gyvas reikalas nuodirdžiai susirūpinti ir jos, kaip kalbino objekto, konstruktyvinio ir fonetinio sveikumo rėtinu su išaiškynu. Šiandien iš savo gražiosios kalbos darželio arnis ir povesius barbarizmus ir fonetines svetimybės, kad mūsų tautos dvasinis bendravimas per savo gimtąją kalbą būtų grynai, savitai, kraštai lietuviškas. Kova už mūsų kalbos reikalus dar nėra baigta, an traip, ji dar rliutinai ir plėtotina tiek politiška, tiek juridiška, tiek kultūriška. Mūsų šviesuoliai turi ne tik mokėti ir branginti gimtąją kalbą, bet stenėtis ją ir praturtinti nauja gyybės srove, įnešant jon grynosios kalbos dvasios iš tarpių, skiebianat kovą svetimybes, gražinant ir lietuvinant ją, kad ji nuolat žaptų vis lauktesnė, vis tauresnė mūsų tautos dvasinio ir socialinio bendravimo priemonė, vis grynesnė ir gražesnė mūsų tautos kultūrinė brangenybė, kad vis periuu mums paaiskėtų gimtosios kalbos reikšmė tautai, valstybei ir visam kultūriniam ir socialiniam osų gyvenimui.

Kiekvienas nuodirdus rūpestis mūsų kalbos reikalais dėl to yra ne tik pareigautinas, bet ir būtinas.

— Lietuvos ministerių kabinetas patvirtinti užsienio reikalų ministerijos sudarytą susitarimą su Estija, Suomija Norvegija ir Vengrija dėl išradimo liudijimų, prekių ženklų ir modelių apsaugos.

Tsb. —

— Šiais metais lietuviškos pramonės propagandos mėnuo visoje Lietuvoje bus gegužės mėnesis. Tuo pačiu laiku bus suauktas visos Lietuvos pramoninkų kongresas, per kurį nuomato ma įsteigti pramoninkų atstovybė.

Tsb. —

— Ligiolį lietuvių verslovalinkų sąjungą galėdavo įstoti kas tik norėdavo. Nuo gegužės 1 d. prasidės verslininkų sąjungos «valymas», po kurio sąjungoje liks tik tikrieji, sąmoningi lietuviai verslovalinkai.

Tsb. —

— Lietuva su visomis valstybėmis stengiasi sudaryti prekybos sutartis. Dar galutinai nepasibaigus prekybos deryboms su Anglija, Lietuvos atsvara išvažiuo į Čekoslovakija ir Austriją prekybos sutartimi sudaryti.

Tsb. —

— Vienas kaunietis išrado vaistus naują kultūrai pašalinti. Anksčiau tokių vaistų medicina nežinojo ir kaitūnus šalindavo chirurgijos pagalba. Išradėjas mano tą vaistą užpatentuoti.

Tsb. —

— Keliolika Lietuvos organizacijų — žemės ūkio, prekybos, pramonės — turi savo rūmus, kurie vaidina tų organizacijų atstovaujama vaidmenį. Dabar Kaune savo rūmus nori dar įsteigti namų savininkai, a uatnininkai ir moterų organizacijos.

Tsb. —

— Klaipėdos miesto direkcijos pirmininku, vietoj atšaukto ligsiollio inž. R. Visockio, paskirtas buvęs ministras inž. B. Sužys.

Tsb. —

Arėjus Vitkauskas.

Smuikas.

(Karo apysakaitė)

(Pabaiga.)

Klausaus ir lyg nortu aną tolimą namą į save įtraukti...
 Tik kas tai?...
 Per jaučiama tirštą ir plačią esanos migos sieną, lyg iš kažki kur lahal toi, atplaukia nuostabių garsių...
 Ne, tai man ne ausyse rodosi — pastausės įsitikimu. Tai griežia smuikas...
 Bet kas tai ir kame tai būtų?...
 Sejauci mes per blaurią lytingą dieną žemę bežiūrėdami, keliaug būsimę užėję į vietą, kur visai ramiai žmonių gyvena ir aplo jokį karą ne girdėti ne ta girdėje — vadinasi, į visiškai prielieganą pusę.
 Tuo tarpu kai iš, rodos, neįvyos nakties atplaukiančius nuostabiūs garai jus įklausė ir mano d. auctant, tie garai jau liejo į gilios ir tirstos nakties tamsą, čia visiškai aiškiu, išleisno pilnų, sielos klidėjimą, kažkokioje nelais teje jau esant čia šveitinai jauđino tik tai gyvi džiaugsmo bangėlėmis, judriai gyvenančiomis ir kažkokio nepaprastai lietasus, gražaus, bet kartu nepasiekia tuo žmoči šaltinio...
 Buvo visiškai aiškiu: griežė, ir griežė visiškai gerai išmikiinta ranka, smuikas. [Nakties nežinios ir tirštų migų smuikas.
 — Užsimanė, mat, smuiką čirpinti.

... nepatenkinti reikė savo pikta mintį rūstis keičiančią sarginiai.
 Ir ligai dar — sė ir guliau ir snaudžiau ir raibiausi prie lauko — buvo girdėti čia nutūkusiomis dalelėmis, čia išsišonis virinto aukso labai sapai niotomis tarp savęs gėjomis atplaukiantis gyvas smuiko balsas...
 Iš ryto dar saulė nebūvo patekėjus, bet buvo matyti, jog ji patekės šiandien nepaprastai šviesi ir linksma. — mes jau buvome visi gyvi viena žinia:
 — Už pamškės, per lauką — Dubinkos... Ten lenkai...
 Kėlėsi tyliai į kėlią mūsų gurguolės, arkių beveik nebūvo matyti antro vežimo gale pilišką ir per naktį dar labiau sutrūkęsį rūką, o mūsų kulkos vaidininkai tyliai persidėdami sunkius «vokiečius» sau ant diržų per pečius ir stengdamiesi atsargiai išiminti dėtes su šoviniais kaspynuose iš vežimo, reikšmingai ir pikta lemtai tylėjo.
 Pirmas nuėjo per krūmas, per naktį stovėjęs išsižergęs ant žemės, standžiakojis ir garsiabalsis pilkas «Maksimass», o po jo kažka labai blaga manydami nukūtidio ir kiti du «vokiečiai». Tyliai klūksėjo nešamas kulkosvaidininkų dėžtės atsarginis vamdu auštintuvai, o ant žemės ir ant krūmų žargėjo stambūs balta rasa — lyg kad būtų per naktį prislėgę.
 Pirmas pokėlėjo su mūsų pusės šūvis, kurio nė vieno nuo vakar dienos nebūvo girdėti, bet jo pasirodymas

buvo per vėlus: «Maksimai» jau buvo standžiai kojomis į žemę įskakęs, ir mūsų kulkosvaidininkai už jų tapėdami jau matė iš artimųjų pakluonių, kaip ant delno, kas darosi ligame ir rūkų patalė tebenegandėsiu kalne...
 — Tarr... Tarr... Tarr... — piktu ir kažkokio priežiū liejančiu juoku išė kvatoti pilkieji mūsų «Maksimai», ir dėl jų garsų kilo kaimė nepa rastas sambrudis, — nieko nesitiekę žmonės, lyg stataus sumišimo apimti, kas iš daržinės ar kluno, kas iš trobelių durų bėko laukan; spragėjo iš jų, kas besusižokdamas, į pakiusi iš rūkų į juos priešę, o šių negaliestingas kvatojimas piktais liežuviukais kapo, čia daržinės kertinij rastą, čia lazdu tvora, čia valandėję cinksejo tarpe mažučių trobelių langų. Šaukėsi kai kurios trobelių durys arba langai, retai pasirodėnčiais besiginančių žmonių šautuvais... Užvirė — žūt ar būt!

Skaisti saulė savo spinduliais jau glostė prabudusį taip ankti ir netikėtai kaimą, ir atsiradęs gyvenas vienas ar kitas paukštis, lyg tebeįjodamas parako dūmu, «kersai žvaigėsi iš medžių į apačią, kur buvo matyti padriki žmo nės ir kvapūs dar liūgnai kažkodėl raudoni.

Iškapotose trobelių sienose ir kai kurios vietose išilgai išfėrtuose baltose medžių šakaluose buvo matyti nepaprasta jėga, kurią čia buvo atėiviai iš misko, nakties ir miglos šį rytą atnešę...

Kai žiūrėjau į vieną trobelės kėimą, pamūčiau lyg tyčia per langą išnėstą ir su atlažuo užraktu šautuvą, bet tos trobelės langas buvo išmuštas — jame nebūvo nė vieno stiklo, ir per jį pamūčiau — persikorojarojo, rodosi, nebūgyva ir ištiestais pirštais kairė žmogaus ranka, kyšanti iš kažkokios uniformotos rankovės.
 — Porūniką, viršiai užnėsieme... — lyg iš nežinios išlindęs, tarė antras kulkosvaidžio numeris — Vaiciekauskas Antanas — taškuto veido, bet labai geras vaikis.
 Priėjęs ir pasilenkęs pro tušią langavietę, pažiūrėjęs į trobelės vidų, pamūčiau kažkieno mūndietuotą palkusią kniūšbūją nugarą ir kraujais ap tekėjusį sprandą.
 Antpetėse, iš tiesų, spindėjo vyres nybės ženklai, ir jų buvę turėtojas lyg ką giliai ir jau amžinai susilenkęs ant suolo mąstė... Ant stalo, netoli nuo amžiaus pasilikusio mąstyti išpldytojo galejo iš palgios dėžės, raudonu išdėjimu išlotos, išlitas smuikas, o šalia jo — strykas.
 Be abejoj, tai buvo ilgesingas, nerimstantis, klidėnčios sielos ir gal kažkokių nujaunimų pilnas, juodos raudenos nakties ir pikta lemtančių tirštų migų smuikas... Aš jo neužmiršiu, kol būsiu gyvas.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINKI, KIFU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NUIR ĮVAIRENYBIU!

Saulė Morta.

Motina.

Be motinos nė vienas žmogus neatėjo į pasaulį. Nauja gyvybė ateina į pasaulį iš motinos gyvybės, kuri gimdydama yra labai rimtam pavojyje. O vėliau kiek vargo, kiek rūpesčių, kol tos na jos gyvybės sustiprėja! Beau gantį vaiką ir jau jaunuolį visada lydi budri motinos širdis, jos neįpasakytą meilę. Kiekvienas vaikas ištikęs gyvavimo smūgis nepasiekimas, kiekviena nelaimė atveria motinos širdį žaizdas. Kiekviena motina nori mąstyti savo sūnelį, d'krečė dorą, blaivų skaištų, bet gyvenimas su viliojančiomis sąlygomis no vieną geros motinos sūnelį, dukrečią nugarazdino ir beauguės purva. Kokia tai kancija motina! Jos gražiausias viis tų išplėtos, pražuvosius.

Tenka pripažinti, kad tikrai gerų, pasivertusių motinų vaikai yra kienes ni, stipresnės moralės, nes motinų vaid muo, jų įtaka neįvertinama didete. Iš mažens įskiepyti idealai gerai įleidžia fakinis vaiko šlojeje ir ten jie išsiakija. Tai gi juos išrūti vėliau jau labai sunku.

Tautos, va'stybės vienos kėiesi, kitos krito — žlugo. Kurios žlugo? Tos, kurios moraliai supuvo, išsikimo, — kurios neturėjo gerų motinų. Dideli valstybės vyrų yra pasakę: «Dukite mums gerų motinų, mes sukursim valstybę tokią stiprią, tokią galingą, kuriai joki priešai nebūs baisūs — nesugebės jos išaikinti».

Motinų — gerų motinų — reikšmė valstybei nebe reikalo taip vertinama. Juk šeima — tvirta šeima — yra valstybės pagrindas, o šeimos centrinė ašis, jos siela ir širdis, yra motina. Apie motiną sukasi visos šeimos gyvenimas.

Zvilgtėkim į mūsų tėvynės praeitį. Ištisus šimtmečius Lietuva nešė svetimųjų jungą. Visokiis būdais stengėsi ją nušiti tu nuo pasaulio paviršiaus, jos žmones išaikinti — nutautinti. Bet šiandien Lietuva laisva ir nepriklausoma. Vadinasi, šimtmečių verovė jos širdies pulsavimo nepajėgė sustatdyti. Ilaiko gyva, nes sugebėjo išlaikyti savo kalbą, savo papročius, kad nenustotų, ruseusiu tėvynės ir j's praetiles meilė. Bet kas gi buvo tie veiksniai, tie lietuvybės sargai, kurių dėka mes šiandien džiaugiamės laisve? Pirmaji eilėje litu vė — motina. Kas, jei ne ji vaikūčius iš pat mažens mokė tarti lietuviškų garsus, kas, jei ne ji, skiepio jiems tėvynės meilę? Kas jiems praeiko apie garbingą tėvynės praeitį, jos didžius — karbingus žygius, apie lietuvių sentėvius karygius? Kas išaugino tuos vyrus, kurie, vos tik suskamb' jus pirmiesiems mūsų tėvynės laisvės garsams, ėję kovoti su visa eile priešų, pasikėlinusiu su prašvitusiu laisvę užkūliauti ir Lietuvą paverkti. Jie ėjo žūti arba laisvi būti. O kas jiems tą taip galingą tėvynės meilę įskiepio — lietu vė motina. Toji meilė su motinos liūlimu, jaunois dai noies žodžiais įsisunkė į juos dar lopsyje becu int. Tai i jei mes šiandien galime džiaugtis savo tėvynės nepriklausomybe, tai daug dėl to yra išsidėlinu si lietu vė — motina. Ir jau išsidėlinu turėtu būti stotamas paminklas ne šalto marmuro akmens, bet turį širdžių — kupinų kilnių troškinu, širdžių patvarių, galinčių pakilti viršum gyvenoi o beduonių, širdžių, pasiryziusių dides žygiams.

Didelį vaidmenį lietu vė motina yra jau suvaidinusi, tet ne mažesnis laukia dar aieyti.

Didysis karas apnešė visa pasaulį morai's puvėsių dulkiemis. Ir tos dukės kaskart vis giliau skverbiasi visu tautu, sykiu ir mūsų tėvynės, širdysna Lietuvių motinų pareiga nuo tu pavojingu dūkių mūsų tauti, apvilyti. O dar svarbiau — saugotis, kad padios jonis neužsikrėstų.

Protas ir meilė tebūna kiekvienos

motinos šarvai. Protas atvers tiesos pažiniuo kelius, ras priemonių atsieti g gyveniuo tikslui, o meilė atvers visų širdis, kiekiausias ledus sutirpdys, bedugnes išlygins...

Kronika.

DARBAI KUBATONE.

Kubatonas — daugelini lietuvių gerai žinoma vieta. Čia, jau keli metai, kai dirba nemažas skaičius lietuvių. Ne vienam teko čia sirgti blauringą «maleta», kuri prieš pora — trejetą metų buvo nuolatinis svečias. Ne vienas lietuvis čia yra ir galį gavęs, bekdams dideliu tuneliu ir skaldy žuvies uolas. Dabar, iškirtus apinkul mišką, «maleta» dabar beveik nieks neserga. Darbas Kubatone dabar eina visu smarkumu. Beveik į visas kompanijas priimami nauji darbininkai. Darbas gana suklus ir vietomis pavojingas. Paprastai darbininkai dabertiniu metu uždriba nuo 10 iki 14 dienių su. Pragyvenimui viešiam žmogui kai nuoja nuo 120 iki 150 miresių į mėne si. Neturinties darbo São Paulo meste, svikiems ir stipriems žmonetms, patartina važiu ti į Kubatoną. Nors čia gero netko nėra, darbas gana sunku, bet uždribti galima daugiau, negu fazedose, kur darbas neaugvesnis, o atlygiuimas visat menkas.

J. Jakutis.

SANTOS LIETUVIAI.

Santos mieste gyvena nemažas skaičius lietuvių. Daugis čia gyvena su šeimynomis, kiti — pavieniais. Santos lietuviai gyvena išsiblaškę po visą miestą. Tirščiau lietuvius apgyventoj rajuone beveik nėra. Daugiasia gyvena na ant Morro São Bento kalno. Beveik visi Santo lietuviai yra juodrabiai. Keletas dirba uoste, keletas prie statybos, fabrikuose (kurių Santos mieste labai mažai yra ir kitur. Nors Santo mieste darbininkai uždriba (žinoma, neris) daugiau, negu kitur, tet už ti ir pragyvenimas brangesnis, kaip kitur. Be to, gal netkur kitur lietuviai taip palaidai gyvena, kaip Santos mieste. Girtoklavimas ir įeitynis čia niekad nesiliauja. Yra keletas lietuvių, atbėgusių iš São Paulo su svetiminis žmonomis. Šeimynis gyvenimas kaikiurių Santos lietuvių tarpe labai pakitkęs.

Pasiziorėjus į Santos lietuvių gyvenimą, būdna darosi, kad mūsų žmonės netik, kad nekyla, bet kasdien vis žemiau puola. Nors ai vos pora mėnesiu sy, kaip gyvenu šiame mieste, bet gero lietuvių tarpe nepa-tobėjau nieko, o blogo — labai daug. Yra, tiesa, keletas ir rimtesniu susipratusių lietuvių, bet jų labai nedaug. Lietuviškos organizacijos, rodos, nėra jokios. Laikraščiu taip pat žmonės mažai skaito.

B. L.

ATVAŽIUOJA KUN. B. SUGINTAS.

Turime žinių, kad šio mėnesio 12 d. atvažiuoja iš Amerikos, São Paulo lietuvių katalikų klebonas kun. B. Sugintas. Kun. Ieas Sugintas praeitais metais išvyko į Lietuvą, kur rinko aukas São Paulo lietuvių bažnyčiai statyti. Lietuvoje jis surincho virš 7000 litu. Po to išvažiuo į Amerikos Jungtines Valstiybes. Ten kun. Sugintas važinėjo po lietuvių kolonijas, rinkdams aukas tam pačiam tikslui keleta mėnesių. Dabar jis grįžta vėl į São Paulo. Jį pavadavęs kun. R. Bunnas, šia savaitę išvyks ta į Argentiją. Kun. Bunnas klebono pareišs ėjo beveik metus. Jam dirbant L. Katalikų Bendruomenė žymiai

Is Užsienio Lietuviams Remti Draugijos atsiustu soc. pašalpai kreditu nuo š. m. balandžio mėn. 26 d. iki gegužės 3 d. išduota:

- 97) Mačauskui Juozui, gyv. Rua Antonio Raposa, 39, Lapa, Pastaba: bedarbis ir senas. 20\$000
- 98) Leskevičienei Julijai, gyv. R. Antonio Raposa, 39, Lapa, Pastaba: Leskevičienė bedarbė. 20\$000
- 99) Raišienė Rozalija, gyv. Rua Anhaja, 51, B. Retiro, Pastaba: Raišienė našlė. Užmaiko sūnų invalidą. 20\$000
- 100) Lepšienei Elenai, gyv. Rua Aymore, 26, Pastaba: gyvena su sergančiu vyru vargingai. 20\$000
- 101) Maculevičienei Marcei, gyv. Caninde, Pastaba: Maculevičienė senelė, vyras serga. 20\$000
- 102) Zaveckui Adomui, gyv. Rua da Graça, 165, Pastaba: Zaveckas bedarbis. 20\$000
- 103) Baranauskieni Jevai, gyv. Rua Padre Raposo, 189, Pastaba: už maiko 4 mažus vaikus. 20\$000
- 104) Tarpiauskieni Jevai, gyv. Rua Padre Raposo, 189, Pastaba: našlė, užmaiko mažus vaikus. 20\$000
- 105) Barbieni Eleonorai, gyv. R. da Graça, 77, Pastaba: gyvena su sergančiu vyru vargingai. 20\$000
- 106) Kalinauskieni Anelei, gyv. Rua Padre Raposo, 189, Pastaba: autu mobilio gėdų sužeista. 20\$000
- 107) Junokieni Onai, gyv. Rua Dias Leme, 5, Pastaba: vyras mažai uždriba, vaikai serga. 20\$000
- 108) Jermolajevienei Katrei, gyv. Rua Padre Raposo, 197, Pastaba: sena, našlė ir sunus dėsi kaiejuve. 20\$000
- 109) Kamarauskui Juonui, gyv. Rua Correo de Meio, 18, Pastaba: serga d'lova. 40\$000
- 110) Jučienei Domicelai, gyv. R. Alfonso Arinas, 44, Pastaba: Vyro pa meste, išlaiko mačą adikį. 30\$000
- 111) Vinickienei Anelei, gyv. Villa Zelina, Pastaba: Vinickienė našlė. 20\$000
- 112) Gustienei Elzbietai, gyv. Rua Jaragua, 16, Pastaba: vyras serga. 20\$000
- 113) Adukienei Pranciškai, gyv. Rua Visconde de Inhomerim, 980, Pastaba: išlaiko 2 vaiku, 1 n'istatūė ko ja. 20\$000
- 114) Juškiei Anelei, gyv. Rua Padre Raposo, 189, Pastaba: vyras už dirba mažai. Turi 3 mažus vaikus. 20\$000
- 115) Budreikienei Onai, gyv. Rua Tres Rios, 46, Pastaba: vyras serga, išlaiko 2 mažus vaik. 20\$000
- 116) Kazakevičienei Marei, gyv. Rua Prates, 14, Pastaba: vyras sužeistas, pati užmaiko du vaiku. 20\$000
- 117) Matikai Antanui, gyv. Rua Madre de Deus, 60, Pastaba: senas ir bedarbis. 20\$000
- 118) Krūnanskui Andriui, gyv. Rua Prates, Villa Minerva, Pastaba: senas, žmonos ir dukters apieistas. 20\$000
- 119) Vinickui Vaclovui, gyv. Rua Vidal de Negreiro, 38, Pastaba: nesveikas, išlaiko du mažamečius vaiku. 20\$000
- 120) Krasnauskieni Onai, gyv. Rua Padre Raposo, 194, Pastaba: išlaiko 4 vaikus, vyras dirba mažai. 20\$000
- 121) Matikienei Julijonai, gyv. R. Tres Rios, 50, Pastaba: našlė ir už maiko dukte. 20\$000
- 122) Ramnauskieni Liudvikai, gyv. Rua Tres Rios, 48, Pastaba: našlė, gyvena prie pusemė. 20\$000
- 123) Budreikienei Onai, gyv. Rua Tres Rios, 46, Pastaba: turi sergantį vyrą ir išlaiko kudikį. 20\$000
- 124) Davošienei Anelei, gyv. Rua Alfonso Pena, 83, Pastaba: nesveika ir užmaiko 3 mažus vaikus. 20\$000
- 125) Vasiliauskiui Kaziu, gyv. R. Augusto de Toledo, 14, Pastaba: serga maleita, žmona serga reumatizmu. 20\$000
- 126) Stravinskui Juozui, gyv. R. Tres Rios, 50, Pastaba: Stravinskas apakęs, serga, vargingai gyvena. 40\$000
- 127) Vavilaičiui Juozui, gyv. R. Prates, 57, Pastaba: serga geltime, žmona taip pat serga. 20\$000
- 128) Lasevičius Jonas, gyv. Rua Javoes, 97, Pastaba: žmona serga, pats raškas. 40\$000
- 129) Subačiui Vincui, gyv. R. Ma deira, Pastaba: motina mirusi, tėvas išvykęs nežina kur, pametęs tris vaikus. 40\$000
- 130) Sabaliauskieni Julei, R. J. J. vaes, 99, Pastaba: vyras pametė, gyvena vargingai. 20\$000
- 131) Dudeikienei Veronikai, gyv. P. Prates, 44, Pastaba: serga ir išlaiko mažą kudikį. 20\$000
- 132) Oranskiui Antanui, gyv. R. Frans. Pacheco, 7, Pastaba: gyvena vaikų apieistas vargingai. 20\$000
- 133) Račkauskieni Onai, gyv. Belem, Pastaba: našlė 60 m., niekas nepadeda pragyventi. 20\$000
- 134) Čičinauskieni Antaninai, gyv. R. Caninde, 114, Pastaba: našlė, vai kai nepadeda. 20\$000
- 135) Gudinskienei Jevai, gyv. R. T. cantins, 38, Pastaba: našlė, dirbti negali, užmaiko dukterį. 20\$000
- 136) Chodokauskieni Apolonijai, gyv. R. Caninde, 104, Pastaba: sena 72 m., vyras senas ir neuždriba. 20\$000
- 137) Kirilauskieni Marijonai gyv. R. Guarany, 44, Pastaba: mažamečių mačaičių Juozo, Kazo ir Antano Virbickų išlaikymui. 40\$000
- 138) Lubrasai Jurgiui, gyv. Rua Retiro, Pastaba: serga maleita ir beart b's. 20\$000
- 139) Tamalavičienei Marei, gyv. R. Prates, V. Minerva, 14, Pastaba: vyras serga, sunus išvažiuo, pati mažai uždriba. 20\$000
- 140) Uzbekienei Zoseli, gyv. R. da Graça, 74, Pastaba: vyras serga, gyvena vargingai. 20\$000
- 141) Abarienei Cecilijai, gyv. R. da Graça, 74, Pastaba: vyras serga, už dirbtu negali. 20\$000
- 142) Uldokaitėi Anastazijai, gyv. R. Padre Raposo, 212, Pastaba: pabėgusi — dirbti negali. 20\$000
- 143) Baranauskieni Onai, gyv. Mooca, Pastaba: sena, vaikų apieista, elgetuoją. 20\$000
- 144) Matačiuntenei Genei, gyv. R. Collins, 17, V. Bells, Pastaba: našlė už maiko 3 mažamečius vaikus. 20\$000
- 145) Stankevičiui Antanui, gyv. R. Padre Raposo, 93, Pastaba: žmona serga, užmaiko 2 mažam. vaikus. 20\$000
- 146) Kreivieni Onai, gyv. Rua Retiro, Pastaba: sena, viena, ir mažai uždriba. 20\$000
- 147) Bagavičienei Elenai, gyv. R. Tocantins, 38, Pastaba: našlė, sunus kaž kur dirko. 20\$000
- 148) Viršilenei Izabelei, gyv. R. Caninde, 104, Pastaba: sena, 75 met. negali užsidirbti. 20\$000
- 149) Viršinskieni Teofilai, gyv. R. Caninde, 104, Pastaba: našlė, už maiko sergantį dukterį, dirbti negali. 20\$000
- 150) Zemulienei Onai, gyv. R. Padre Raposo, 250, Pastaba: neturtinga. 20\$000
- 151) Stankevičienei Teklei, gyv. R. Padre Raposo, 199, Pastaba: ji ir vyras seni, suns mažai uždriba. 20\$000
- 152) Bacevičienei Ursulei, gyv. R. Padre Raposo, 198, Pastaba: biedna, vaikai mažai uždriba. 20\$000
- 153) Pačaitienei Teresai, gyv. R. Padre Raposo, 194, Pastaba: serga, sunas apieista. 20\$000

Viso: Rs: 1260\$000

Jaunimo skyrius

Stiprios valios galia.

Orison Svett-Marden.

„Zmonėms netrūksta jėgų, jiems trūksta tvirtos valios“.

Victor Hugo.

„Kas pasiryžęs laimėti arba žūti, tas retai būna nugalėtas“.

Corneille.

„Trūksta proto tam, kam trūksta tvirtos valios“.

Sekspyras.

— Ne, negaliu, tai neįvykdoma! — arė kažin koks karininkas Aleksandriui, jo nevyksio bandymo patinti vieną pilį.

— Velnio! — sugriandis didysis Hakedoniets, — nieko nėra neįvykdomo tam, kas nori mėginti, — ir su kuo nemėnės būriu pats paėmė pilį.

Napoleonas, būdamas Egipte, pats ankė rapsuotuosius, norėdamas tuo parodyti, kad žmogus, kuris neteįjo, ga atsispirti ir prieš šią baisią ligą. Galinga valia yra nepaprastai kūno stiprybės, yra visų didžiausių žygdarbių šaltinis. Galinga valia ne vieną kartą iš mirties pataisė ir suteikė jam jėgų atlikti didžius žygius.

Aronas Burras, sunkiai sirgdamas, prisijungė prie Arnoldo žygiuoti prieš šaunda.

Generolas Volfe, pavojingai sirgdamas drugin, nuvedė savo pulkus prie Ibrachmo aukštumų sumušė Montezumą ir priverė dar nepatartą Kvebečą pasitraukti. O tik prieš penkis dienas jis aišė savo šeimai Anglijoje:

— Mano sveikata visiškai atsigavusi ir neturiu nei tos paguodos, kad galėčiau naudingai pasitaruoti tėvynei; ir, deja, jau visai neturiu vilties, kad dar pasiečiau kada nors tai padaryti.

Kai Jerolimas Douglasui gydymojo pranešė, kad jis netrukus turės iš mirti, jis sušuko:

— Ka, mirti ir palikti vargę ne-

laimingą šeimą? — nenoriu mirti! — Ir jis po to gyveno dar ilcus metus.

Seneka po ligos, kurios metu jis visą laiką buvo mirties akivaizdoje, pasakė:

— Mintis apie vargšą tėvą, kuris nepakelty mano mirties, priverė mane gyventi.

Jurgis Vilsonas, Edinburgo universiteto profesorius, buvo tokios silpnos sveikatos, jog niekas nemanė jį galėsiant kada nors kuo pasižymėti. Tačiau jis tapo žymiu mokslininku. Įvairios reikšmės, vienos kojos amputacija (nušovimas), baisūs kraujopūdziai, nie kas negalėjo palauti jo geležinės vašos.

Valter Skotas 55 tės savo gyvenimo metais turėjo per 600.000 dol. skolų. Ir štai, jis pasiryžo išmokėti visas savo skolas iki paskutinio cento. Tas tvirtas pasiryžimas sužadino jame pasitikėjimą savo jėgomis ir tapo visų jo veiksmų akstiniu. Kiekviena jo esybė turėdavo prilygtinai kartojo: „Skola turi būti suokėta“, kiekvienas kraujo lašas turėdavo smegenims įkvėpimą, žadino jo talentą. Ir skolas pagaliau tapo sumokėtos. Po to, savo dienoraštyje jis rašė:

— Kentėjau nepaprastai ir dažnai mano didžiausias troškimas buvo užmigti ir nepabusti daugiau niekada. Tačiau vis dėlto pasiryžau laimėti. — Ir jo nepalaužiamą valią galvino jį ir tada, kai jam, rolos, viskas būdavo pralaimėta.

— Biją kliūčių, — sako Jonas Hunteris, — mažai taveveiks. Tik tas kuris nori kovoti, niekada nežūna. —

Jannuolis Eduardas Irvingas kartą užrašė ant savo graikų kalbos žodyno:

— Šešios valandos ryto. Af, Eduardas Irvingas pasišaudė iki atstuojų valandų ryto išmokti visus man užduo-

tus graikiškus žodžius. — Vėliau jis prirašė ten pat:

— Attonios valandos. Af, Eduardas Irvingas, ištesėjau savo pažadą. Mirabeau kartą pasakė:

— Nieko nėra neįgalio žmogui, kuris moka norėti. Jei tik kas nors yra tikrai reikalinga, tai turi įvykti. Tai yra viešintis pasisekimo dėsnis.

— Pasaulyje yra trijų rūšių žmonių, — tarė kažin koks rašytojas, — tai žmonės, kurie nori, kurie nenori ir pagaliau, kurie negali. Pirmieji įvykdo viską, ką tikrai pasiryžo. Antrieiems viskas kliūdo. O tretieji visur sutinka nepasisekimo. —

— Milžiniška jėga glūdi tikėjime, — sako Bulveras, — net jei to tikėjimo objektas (dalykas) yra žemiški dalykai. Pavyzdžiui, tegul bus kas nors tvirtai įsitikinęs, kad jis gimė padaryti tai, kas jam šiuo momentu atrodo neįvykdoma, o galim būti daugiau ne gu tikri, kad ligi savo mirties jis tai padarys.

Kas gali palausti žmogų, kuris pasivyskė iš kuko tikslą ir kuris nepri pažįsta pralaimėjimo? Suakumai ir kliūty ne tik nenubaido jo nuo pasirinkto kelio, bet dar tik padidina jo ištvermę. Duokit žmogui abėcėlę ir geležinę valią, o krs galės nustartyti jo veikimo ribas? Kalinkit Galiliejų už jo išradimus, o jis darys mokslinius bandymus savo celė su šiaudais.

Atimkit Euleriui regėjimą, o jis spręs painiausius matematikos uždavinius mintiniai. Visas pasaulis nusilenkia prieš tvirtos valios žmoę.

Fosteris taria:

— Laimės jūros krantai yra nukloti palaikais daurelio žuvusių. didelių gabumų žmonių, tačiau kuriems trūko drąsos, tikėjimo savo jėgos ir tvirtos valios, ir jiems buvo lemta žūti labiau energingų, nors ir ne taip galbė avanturistų akivaizdoje, kurie laimėtinai pasiekė oostus.

— Kodėl gi nepamėginti gauti viena premijų, paskirtų Londono meno draugijos, — turėt ponis Ross savo sūnui Vilniui, kuriam tada buvo vos 12 metų.

— Pamėginsiu, — atsakė sūnus, ir savo paveikslą «Vato Taylero mirtis» jis laimėjo pirmą premiją. Vėliau jis tapo karalienės Viktorijos portretistu.

Quentin Matsys, kuris buvo išmylejęs savo mokytojo dukterį, jau visai buvo netekęs vilties kada nors tapti garsiu tapytoju. Tačiau, kai jo mokytojas jam pareiškė negalįs jo apvesdinti su savo dukterim, kol jis nesukurs branzaus paveikslas, jis ėmėsi darbu su tokia valios įtempimu, jog nepasisekiniau negalėjo būti vietos, ir sukūrė savo pagarsėjusį paveikslą «ėykštulius», vieną žymiausių tapybos šedevrų.

Vilius Evertas buvo taip silpnos sveikatos, jog rodė tik galtinga valia palaikė gyvybę jo i vargšiuame kūnė. Robertui Hall visiškai nepavyko jo pirmas pasakytas pamokslas ir jis kaip kūdikis apsvėrkė sakykloje.

Antras jo pamokslas buvo dar blogesnis. Bet pagaliau tvirtas pasiryžimas ir valia padarė jį vienu garsiausių Anglijos pamokslininkų.

Vienas jaunas prancūzų karininkas vaikščiojo nuolat kartodamas:

— Būsiu Prancūzijos maršalas ir garsus vadas, — ir tikrai jis mirė maršalu.

Vienas dailidė, paklaustas, kodėl jis taip rūpestingai taisyta tėsėjo kėdė, atsakė:

— Noriu, kad laikytų, kol aš jo sėdėsiu. Ir tikrai, praslinkus keletriems metams jis sėdėjo toje pačioje kėdeje kaip teisėjas.

Viena iš pasipatečių tokios stiprios Anglij valdžios savo kolonijoje, yra stipri valia. Geležinė Anglij ranka vado lyg pats likimas. Tačiau ne visada Auclija turėjo galvoje tai, kad viski jos sūnūs yra to paties kraujo, ir privedė prie to, kad Henry Patrickas turėjo sužūti:

— Argi gyvybė taip brangi, o taika taip saudi kad jas pirktumėm e težių ir vergijos kainai? Saugok, Dieve! Nežinau kaip kitais, tačiau man — laisvė arba mirtis!

Ir aišku, kad kūpinos tokios dvasios, Amerikos kolonijos būti nugalėtos. Tik silpnas, drevojęs, užsispyręs ir skysto proto Jurgis III pasukubino kovą, nuo kurios jo ministrai velutit stengėsi jį atkalbėti.

— Keturi mano pulkai, — sakė karalius, — išmokys kolonijas paklusnumo.

(b. d.)

Radiumas.

(tąsa)

Tos dujos pavadinta radiumu emancija. Tų dujų pripildytas oras ar kitas daiktas ligal palaiko radioaktyvumą. Radiumo emancija pasiskelėta į radiumą a. Šitas vėl į radiumą b. Radiumas b į radiumą c. ir taip toliau iki prieuau radiumo g, kuris jau visi nustoja radioaktyvškumo ir yra paprastas švinas.

Į kur šita stebuklinga radiumo energija, jo nenustatoma spinduliuotimi? Anglij mokslininkas Rutherfordas prieš jo išvados, kad radiumo spinuliuotinis šviesa iš atomų skilimo. Kiekviena medžiaga ar kietas, ar skystas, ar pavirtusis dujomis susideda iš mažyčių, ne tik akinius, bet ir per stipriausius mikroskopus neižiūrinų dalelių — molekulių. Molekulus vėl susideda dar iš mažesnių dalelių — atomų. Seniau buvo manoma, kad atomai yra pastovūs nesikeičiantieji negyvos materijos gabalėliai, kurių nei pakeisti neįmanoma.

Atomai (atomos, graikiškai nedalijamas) yra tarsi pl. tos, iš kurių pastatyta kiekviena medžiaga. Nors atomai yra begalio maži ir visiškai nematomi, bet vis dėlto mokslui pavvyko laimėti tiksliai nustatyti jų svoris. Imant didžiausią lengviausią, vandenilio atomą, jo vieneta, nustatytas kiekvienos medžiagos atomo svoris. Sunkiausias

yra Urano atomas, kurs sveria 238 kartus daugiau už vandenilio atomą. Atomų svoris nustato ir medžiagos sunkumą. Juo daugiau sveria atomai, juo sunkesnė medžiaga. Radiumo atomas sveria 226. Tuo tarpu patirts, kad radiumo emancijos atomas sveria tik 222. Radiumas a — 218, radium b — 214. Ir taip toliau svoris eina vis mažyn, kol radiumas g sveria tik 206. Iš kur šitas niekur kitur nesutinkamas atomų kitiėjimas? Triant toliau Rutherfordas surado, kad atomai nėra negyvos medžiagos trupinėliai. Priešrodė, taip pat, kad atomai nėra nedalomai. Kiekvienas atomas susideda iš vidurio, apie kurį sukasi baisesniu greitumu mažytės dalelės. Štos dalelės, pavadintos elektronais, sukasi dėlto apie atomo centrą, kad centras yra įelektrintas teigiamai o elektronai neigiamai. Elektronai daro savo kelionę su baises greitumu, maždaug tokiu pat kaip šviesos spinduliai, būtent 300.000 kilometrų per sekundę. Šitas baises greitis ir yra priežastis, kodėl atomas yra toks pastovus. Tačiau pastaroju laiku pavvyko labai stipria elektros srove suardyti atomus, išmušant elektronus iš jų kelio.

Radiumas yra medžiaga, kurios atomai pradėjo irti. Radiumo atomai nuolat sprosta, kaip kokios bombos ir atskirios jų dalelės lekia į -visas puses su šviesos spinduliu greitumu. Ir šitas atomų sproscimas eina be palovos 1600 metų. Tik po tiek laiko visi atomai susprosta ir radiumas pavirsta

paprastu švinu. Pats radiumas yra padesares iš urano. Urano atomas turi svorį 238 arba maždaug tiek elektronų kaip sukasi apie centrą. Kol iš urano pasidaro radiumas tai reikiška, kol jo atomai nustoja 12 elektronų, tam reikiška penkių tikstantųjų milijonų metų! Taip lėtai eina urano atomų susproscimas. Radiumo atomų susproscimas eina daug greičiau, bet vis dėlto reikia 1600 m.

Radiumas yra milžiniškos energijos šaltinis. Vienas gramas radiumo duoda tiek pat energijos, kiek gauna mas sudeginus apie 300 kilogramų akmens anglies. Jeigu radiumo būtų daug, tai mums tada nereikėtų nei anglių, nei elektros, nei kitų energijos šaltinių. Nedidelis radiumo gabalas, padėtas kambary, šildytų jį be jokio darbo ir rūpestio per 1600 metų. Radiumo virtuvė visada būtų karšta dieną ir naktį. Radiumas varytų visas mašinas, viska dirbtų. Deja, jo yra labai maž. Pėdirbus dešimtis tonų (600 pūdu) urano šūdos gaunama vos kelis decigramus radiumo. D l to jis yra brangiausias metalas ir apskritai branciausias daiktas pasauly. Vienas gramas radiumo kaštoja kelias dešimtis tikstantųjų litų. Labai giliai žemės radiumo yra daug, nes visi iš labadidelių gelmių išeinantieji vandens šaltiniai turi aukštą radioaktyvškumą. Spėjama, kad žemės vidury radiumo yra labai daug ir tuo būdu aiškina, kad žemės šiluma nematėja.

Radiumas gydo įvairias ligas. Ypač

vežiui, džiūvali ir kai kuriomis kitoms ligoms gydyti radiumas labai tinka. Tikslai jo brangumas neleidžia jo plačiai vartoti. Taigi, radiumo tyrimai atidarė mokslui visiškai naujas perspektyvas, apie kurias anksčiau niekas nėsvarjoj nesvajoj. Radiumas parodė kad tai, ką žmonės laikė negyva medžiaga, yra neapskaitomos pajėgos šaltinis.

Kalnai, vulkanai, žemės drėbėjimai, geizeriai.

Kalnais vadinami žemės nelygumai, kuriuos raudam po visą žemę. Kalnų aukštis yra labai įvairus. Jis siekia nuo kelioikos metrų iki 8882 (Himalajų viršūnė Everestas).

Į kur atsirado kalnai? Seniau buvo manyta, kad kalnai esą požemių, vulkaninių pajėgų padaras. Buvo manyta, kad požeminės pajėgos, veikdamos žemės viduriniuose, vietomis iškelė, išpūstė žemės pluta. Vėlesni mokslieiki tyrimai parodė, kad kalnų kime yra gan įvairi. Yra vulkaninių kalnų, kurie susidarė tuo būdu, kad per tam tikras skyles iš žemės voršėsi lava, penai ir sudarė kalnus. Tokius kalnus nesunku pažinti. Jie yra tarsi ypakriti kūgiai ir stovi kiekvienas skyruu.

(b. d.)

Margumynai.

PASAULYJE YRA 6760 KALBU.

Prancūzijos Mokslo Akademija, ilgainiui nuodugniai tyrinėjus, paskutiniais laiku patiekė statistinius davinius apie įvairių kalbų išsiplatinimą pasaulyje. Rasta, kad visoje žemėje yra 6760 skirtingų kalbų. Tačiau didieji jų dalis yra mirusios, nes šiandien jomis niekas jau nekalba.

Statistiniai daviniai, kiek žmonių ir kuriomis kalbomis kalba, atrodo taip: angli — yra 160-čiai milijonų žmonių gimtoji kalba; be to, dar yra apie 30 milijonų žmonių, kurie ją naudoja. Antroji vietą eina rusų kalba — ją su pranta apie 100 milijonų, trečioji vokietų — 90 milijonų, ketvirtoji ispanų — 75 milijonai, toliau prancūzų (apie 50 mil.), italų (45 milijonai), portugalų ir t. t.

DRĄSŲ UGNIAKLONIO TYRINĖTOJAI.

1847 metais Pietų Amerikoje išsiveržė ugniakalnis Quicapu. Nuo tada ugniakalnis nebestoja veikęs; visados tiršti garų debesiai supo kalną viršūnę o 1932 metais Quicapu vėl smarkiai išsiveržė. Tai buvo didžiausia katastrofa, kokia tik Pietų Amerikoje teko išgyventi. Ugniakalnio pelėnai apdengė ne tik didelius žemyno plotus, bet pasiekė ir Naująją Zelandiją (sala prie Australijos). Toks ugniakalnio išsiveržimas atneša visuomet didelių nuostolių, nes iš žemės gelmių išsivysta skysta lava teka pakalinėn visa pakelėje naikindama.

Nesenai garsus tyrinėtojas Dr. Bustos suruošė mokslinę ekspediciją tirti Quicapu. Apsirūpinę visokiais priemonėmis ekspedicijos dalyviai priėjo iki kraterio būtinoms ir čia apsisėdė. Ekspedicijos vadas, nenorėdamas rizikuoti visų gyvybe, pasakė, kad drąsius vyrus, jau ne kartą dalyvavusius panašiuose žygiuose. Juodvivių tikslas buvo nusileisti į kraterį, jį išnatuoti ir tam tikrų instrumentų pagalba išnerti kraterio elektromagnetinį lauką.

Užsitaisę dujo kaukes, — iš gelmių einą garai buvo nuodingi — juoda pamažu leidosi į kraterį, prisitaikydami už atsikūsiusių akmenų, išnaudodami kiekvieną iškilimą bei įdubimą, ligi angos, iš kurios veržėsi sieros kvapu persisuntę nuodingi garai. Atlikę savo uždavinį drąsūs tyrinėtojai sugrįžo atgal.

PASAULYJE

Kaip praėjo gegužės pirmoji.

Šiemet gegužės pirmoji visame pasaulyje praėjo ramiai, be didesnių incidentų. Nors kai kuriose valstybėse komunistai mėgino sukurstyti darbininkus bet jėgas visur nevyko. Darbininkų šventė beveik visose valstybėse praėjo rami. Kiek didesnių incidentų įvyko Kuboje, Ispanijoje ir Paryžiuje, kur demonstrantai mėgino pakelti triukšmą bet buvo policijos išskaidyti. Kai kuriose vietose yra suimtųjų.

Suimtų komunistai.

Vokietijoje, Šerino mieste, policija suėmė 55 valdininkus, kurie priklausė komunistų partijai. Jie visi kaltinami priešvalstybine veikime.

Užnuodijo 43 žmones.

Iš Amerikos pranešama, kad Denver mieste per Italijos Konsulo Pietro Girbire suruoštą bankietą buvo užnuodyti 43 asmenys, dalyvavę bankete. Policija spėja, kad tai atentatas prieš Italijos Konsulą. Ka'itinininkai stropiai ieškoi.

Nauja Austrijos konstitucija.

Austrijos ofitijos paskelbė naujos Austrijos konstitucijos projekto tekstą. Naujoje konstitucijoje yra keletas žymių pakeitimų.

Atentatas prieš hitlerininkus.

Iš Vokietijos pranešama, kad

Augsburgo mieste sudegė didžiausias miesto saė, kur hitlerininkai darydavo susirinkimus. Gaisras kilo labai paslaptinai. Spėjama, kad tai atentatas prieš hitlerininkus. Policija paskirė 10.000 markių tam, kam suras padėgėjus.

Prancūzijos laivyno manevrai.

Per visa gegužės mėnesį Prancūzijoje vyks didelis karo laivyno manevrai, La Mančo sąsiauryje ir Atlanto vandenyse. Manevrose dalyvaus ir oro karo laivynas.

Pasibaigė streikai.

Ispanijoje pasibaigė elektros jėmonių darbininkų streikai. Darbininkams pavyko su darbdaviais susitarti. Visi fabrikai greitai vėl pradės dirbti normaliai.

Naujas ministrų kabinetas Ispanijoje.

Vieton atsistatydinusio Lerroux kabineto, Ispanijos ministrų kabinetas sudarė Sanper. Kaip ilgai išiliks naujoji Ispanijos vyriausybė, sunku pasakyti. Ispanija pergyvena didelį vidaus politikos krizį, todėl sudaryti pastovią vyriausybę labai sunku. Paskutinėmis dienomis, įvairiose vietose buvo daug pasikėsimų ir atentatų. Be to, dabar Ispanijoje nuolatos viešpatuoja neramumai ir betvarkė.

Trockis laikinai apsigyveno Prancūzijoje.

Buvęs Sovietų diktatorius Leonas Trockis vėl laikinai apsigyveno Prancūzijoje. Jam duotas leidimas laikinai apsigyventi viešame miestelyje netoli Paryžiaus. Prancūzijoje Trockis gyvena iki bus gautas kurios nors valstybės sutikimas jam apsigyventi.

Sąmokš'as Kuboje.

Kubos policija susekė grupę sąmokslininkų prieš prezidento Medieto vyriausybę, kurie ruošėsi padaryti gin-

kuotą perversmą. Visi sąmokslininkai suimti ir padėti į kalėjimą.

Konfliktas tarp indusų ir musulmanų.

Iš Londono pranešama, kad Indijoje Allahabad mieste įvyko smarkūs susirėmimai tarp indusų ir musulmanų. Per susirėmimą užmušti du žmonės ir keilika sužeisti. Indijos policija dau gelį triukšmadarių suėmė.

Stroikuoja 60.000 darbininkų.

Indijoje, Bombajaus mieste darbininkai dar streikuoja. Streiko metu įvyko keletas susirėmimų su policija. Yra sužeisti. Delhi mieste, audimo fabriku darbininkai taip pat prisidėjo prie Bombajaus streikuojančių darbininkų, ir, irgi paskelbė streiką. Delhi mieste šiuo metu streikuoja 60.000 darbininkų.

Amerikos Pasiumtinys Vokietijoje.

Vokietijoje atvyko specialus prezidento Rosvelto pasiuntinys Richard Wasbrn Child. Vokietijoje jis tarsis įvairiais ekonominiais ir finansiniais reikalais su Vokietijos ekonomijos ir politikos vadais. Iš Vokietijos Child dar vyks į Praga, Budapeštą, Romą ir Amsterdamą. Spaudos atstovams Child pareiškė, kad ekonominių santykių suregulavimas patikrins pasaulinę taiką.

Vaikų gobstimas Amerikoje.

Amerikoje plėšikai pagrobė 6 metų mergaitę Rebies ir reikalauja už ją 10.000 dolerių. Kitoje vietoje buvo pa grobta kita, penkių metų mergaitė, kurą plėšikai paleido. Plėšikų susekti nepavyko. Vaikų gobstimas Amerikoje, paskutinio laiku, pasitaiko labai dažnai. Prieš šios rūšies plėšikus ma noma imtis labai griežtų priemonių — pasmerkiant juos mirtimi.

— Amerikos valstybinio banko aukso fondas šiuo metu padidėjo devy niais milijonais dolerių.

A. MAJUS.

(tąsa 78)

Comprazėr, v. įsisteikti; paslaugyti; mandagiai elgtis.
Comprehendėr, v. turėti savy, talpinti; išsieteikti; suvokti, suimti; suprasti; numatyti, permatyti.
Comprehensio, f. supratingumas; imlumas; pajamumas.
Comprehensibilidade, f. suprantamybė; aiškumas.
Comprehensivel, adj. suprantamas; galimas suvokti, suprasti.
Comprehensivo, adj. suprantamas; suvokiamas; aiškus.
Compressa, f. marlė žaidzdoms aptvortii; kompresas.
Compresso, f. suspaudimas.
Compressivel, adj. spaudinamas; su spaudinamas.
Compressivo, adj. spaudžiamas; suspaudžiamas.
Comprido, adj. ligas; išsitiesęs; įvykdytas; išpildytas; baigtas.
Comprimėntar, v. sveikinti, paveikinti; pasakyti komplimentą.
Comprimėnto, m. ilgis. ilgumas; išsitiesimas; atstumas; dvilys.
Comprimėntir, v. spausti; suspausti; suslėgti; prispausti; suvaldyti.
Comprometter, v. garbę atimti; gėdą užtraukti; įtraukti įvėltį į nedo rą negarbingą darbą; uždėti pareiką, atsakomybę; — se, apsiimti, užsidėti pareiką; pasizadėti; duoti žodį; susikompromituoti.
Compromissario, m. trečiųjų teismo teisėjas.

Compromisso, m. kompromisas; derybos viens kitam nusileidžiant; pareiką; pasizadėjimas.
Compromissorio, adj. kompromisinis; surištas su pareika.
Compromissio, f. išrodymas; patvirtinimas; paliūdyimas.
Compromissivo, v. išrodyti; patvirtinti; paliūdyti.
Compulsio, f. prievarta; priespauda.
Compulsario, v. priversti, priespausti; **Compulsorio**, adj. priverstinis; būtinus.
Compunctio, f. susikrūmimas, gailėstis.
Compunctivo, adj. gailėčio, širdzelos susgaustas.
Compugnir, v. griaudinti, kelti gailėstį; — se, gailėtis; būti pažinęs griaužiamas.
Computacio, f. apskaitymas; apyskaitos sudarymas.
Computario, v. suskaityti; suskaičiuoti.
Comsigo, pron. su savim.
Contigo, pron. su tavim.
Comvosco, pron. su jumis.
Cona, f. moteriškas lyties organas (chuliganiškai).
Conana, s. m. baily; silpnadvanis.
Conato, m. stenginimas; pastanga.
Conca, f. ausies grybas, kaušas; mėtyms į taikinį (žaidimas); šūke; kaušas.
Concavo, adj. įdubęs; dubus.
Concedėr, v. suprasti; suvokti; sumanyti, pramanyti; pradėti (neštumą).

Concebidio, adj. supratingas; suprantamas; pradėtas; — nestes terminos, išreikštas tais žodžiais.
Concedėr, v. sutikti, leisti; už'eisti, pasitraukti.
Concepcio, f. pradėjimas, pastojimas; Maria da Concepcio, Nekaltai Pradėtoji Marija — Portugalijos globiėja.
Conceito, m. išvaizda; vaizdas; sąvoka; išmanymas; nuomonė; pagarba; perdo —, netekti kitų pagarbos.
Conceituar, v. spręsti, minti (apie kitus); gerbti.
Conceituoso, adj. svarbus; didus; sumanus; dvasingas.
Concelho, m. taryba; tarybos rūmai.
Concentrado, adj. surinktas; suglaustas; sukonceitruotas.
Concentrar, v. surinkti, sutraukti prie vidurio (centro); suglausti; sutirštinti; sukaupti; — se, susikaupti, susikonceitruoti.
Concepcao, f. pradėjimas; neštumo pradžia; fig. maslumas, pajamblumas tēr a — viva (facil), turėti i: kią vaizduote; lengvai ką sumanyti, suvokti.
Conceptivel, adj. supratingas; suvoktinus.
Concėntente, adj. liečias; santykiaujas.
Concėntar, v. tvarkyti; taisyti; sutarti; palyginti; derinti; harmonizuoti.
Concėntado, adj. suderintus; sutaisytas; sutaisytas; surengtas, su-

ruoštas; fig. kuklus; išmintingas.
Concėrt, m. koncertas; sutaisytas. sudarymas; sutvarkymas; sutarimas; atstatymas; darnumas.
Concėssao, f. santaika, sandora; sutikimas, leidimas, koncepcija.
Concėssionario, m. patento savininkas; koncepcijos, leidimo naudo tojas.
Conchā, f. silekadėžė, kaušas; ausies grybelis; šūke; — da balança, svarstyklės lėkštė; ter muitas conchas, būti gudras, buklus.
Conchear, v. aptraukti kausu, kiautu; papuošti kauselais.
Conchavār, v. sujungti; suvesti, surišti.
Conchave, m. sutarimas, sutikimas, bičiuliškumas.
Conchegar, v. pritarinti; suartinėti; būti nuosirdžias, atviras; — se, prisijieiti, prisiglausti.
Conchego, m. paguoda; suraminimas; nuosirdžikumas.
Concedādo, m. tautietis.
Concediābulo, m. slaptas, įtartinas susirinkimas.
Conceiçao, f. tarpininkavimas; sutarimas, bičiuliškumas.
Concediādo, m. tarpininkas; taikintojas.
Conceiçar, v. būti tarpininku; sutartinėti; įgyti, laimėti, savo pusėn patraukti; nō poder — o somno, ne galti užmigti; adj. tarybinis.
Conciliavel, adj. sutartinus; sujungtas.

(b. d.)

BEKALINGA TARNAITĖ, namų darbus, mokanti kalbėti rusiškai. Atlyginimas geras. Kreiptis: rua 15 de Novembro, 32 (sala 2).

PARSIDUODA NAMAS

vienu dideliu kambariu ir virtuve.iskas geroje tvarkoje. Prie pat įėjus. 25 minutės eiti nuo Luz stoties. sandė 55. Kaina labai pigi. Sužinoti tebe: Casa Verde, Villa Baruel, rua 6 Nr. 14.

DANTISTAS

IOSE LEKOVITS

Rua Silva Pinto, 46 sobr. São Paulo Tel. 5-4954
Dipluotas Europoje ir S. Pauly, su angelo metų praktikos. — Bilo ubuoja anis uz 10\$000 su parociona, arba si- abru. — Darbas garantuotas. Trau- ta dantis be skausmo uz 5\$000. Ati aryta dieną ir nakti. —

„LIETUVIS“

gaunamas šiosio vietos:

- 1) Luz stoties kioske,
 - 2) José Paulino vaistinėj,
 - 3) Prie pašto laiptų ir kampe,
 - 4) Rusų vaistinėj Mokoj,
 - 5) Dariono krautuvėj S. Annoj,
 - 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra 12. pas atskirus
- atintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvis“ redakcijoj visomis die omis.

PINIGU KURSAS.

etas	2\$400
francuz frankas	\$375
ok. markė	4\$650
bul. lira	1\$015
oleris	11\$580
ingrajaus pezas	6\$600
argentinus pezas	3\$535
latų svaras	60\$000
okų	1\$920

Vokločių fotografijų įstaiga
„BERNARDO„
įsteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus foto- grafijų srity. Specialybė padidi- alme, o taip pat su dašais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
São Paulo.

BROLI-LIETUVI:

Neužmiršk, kad jau laikas atnau- ti „LIETUVIS“ prenu- beratą 1934 metams.
Nentlikęs to reikalo, neteksi ge tausio savo draugo ir patarėje.

Mūsų mokyklų Gydytoju adresai:

Dr. Gennaro Malzoni - Rua da Mooça, 497 Nr.

Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias Ayres, 53-C Nr.

Dr. Biaggio Gravina - Praça Republica, 15 Nr.

Dr. Silverio Carpinelli - Pra- ca Ramos de Azevedo, 18 Nr. (5-as aukštas.)

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8 val. iki 9 v. priima ligonis Hospital „Humberto I“.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

ALFAIATARIA
KAUNAS

Siuvame sulig naujesių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas.

Rua Duque de Caxias 6-A (prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mo kyklą su 25 q m. praktika ligoninėse ir klinikoje Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoj ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, dšlovos, mažakraujystės ir kitų ligų.
Kalba Lietuviškai, Rasiškai, Len kiškai, Vokiškai ir Portuğališkai.

IZIDORO GARLO
Rua Anhaha 100 (B. Retiro).

Lietuvių Namų Valgykla

(netoli Luz stoties)
Rua Bandeirantes, 92
Skauūs lietuviški pietus po 1.000 — 1.500 — 2.000
Lietuviai atvirkę į São Paulo
Kviečiami atsilankyti.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.
(Dipluotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)
Priima: vidurinių, veneros ir ner- vų ligonis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETINGA 37-a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Moterų Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metų asistentu moterų klinikoje Berlyno ir Frankfurtj Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujanciu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravio- skyriaus moterų klinikos ir gimdymo namu „Cecilienhaus“ Berlyne. Ietiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, saukiamas naktia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316
Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekundadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Dipluotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1639.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kaimas Boa Vista ir 25 d. Março)
2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

LIETUVIAI, KAS NORITE DĖVĖTI

elegantiškus ir gražiai pasiūtus rūbus, kreipkitės į

St. Sliktos Siuvykla „ESTAN“

kur siūvami vyriški ir moteriški rūbai sulig naujausios mados Specialus moteriškų rūbų skyrius. Įvairiausių medžiagų pasirinki- mas. Darbas garantuotas.

Ten pat reikalingas vienas lietuvis darbininkas.

rua Conceição Nr. 79a (prie Luz Stoties)

UZ APMOKAMUS SKELBIMUS REDAKCIJA NEATSAKO.

Pranešimai

Pranešama Mokos lietuvių žiniai, kad prie Dr. V. Kudirkos liet. mokyklos yra įsteigti suaugusiems vakariniai kursai. Lietuvių kalba, Lietuvos istorija, aritmetika ir visi mokslo dalykai yra dėstomi mok. V. V. Nalivaikos antradieniais ir penktadieniais nuo 20 iki 22½ val.

Portugalų kalba yra dėstoma mok. Elses Pireires Mattos pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 20 iki 22 val.

Norintieji kursus lankyti, gali kreiptis pas mokyklos vedėją V. V. Nalivaiką.

«Dr. V. Kudirkos» v. liet. prad. mokyklos Vedėjas.

Šiuo pranešama, kad š. m. gegužės 5 d. 4 val. p. p. Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92 įvyksta Lietuvių S-gos Brazilijos etilinis valdybos posėdis.

Pirmininkas,

Šiuo pranešama, kad š. m. gegužės 5 dieną, 7½ val. vak. šeštadienį įvyksta «Vilties» S-gos Bom Retiro skyriaus narių susirinkimas, Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92.

Bus svarstomi svarbūs klausimai, todėl visų narių dalyvavimas būtinas. Taip pat kviečiami ir svečiai. Po susirinkimo bus gražus šeiminiuis pasilinksminimas iki 12 val. nakties.

Valdyba.

NEPRALEISKIME GEROS PROGOS!

Jau antras mėnuo kaip prie Villa Anastacio Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių mokyklos veikia lietuvių bendro lavinimosi ir portugalų kalbos vėkariniai kursai, kuriuose kiekviens norintis, nemokamai gali įsigyti žmogui reikalingų mokslo žinių, kurių negalėjo įsigyti vaiku būdamas. Pamokos būna vakarais nuo 8 iki 10½ val., taigi ir dirbantienis fabrike labai prieinama ir patogiai, tik reikia noro.

Ypatingai priaugančiam jaunimui reikėtų daugiau susirūpinti savo asmenine kultūrinimu iš apšvieta, nes tikslai nuo to pareina žmogaus laimė ir gerovė.

Taigi nepraleiskite geros progos. Kursantai.

VILANASTAZIEČIŲ DĖMESIUI!

Savo organizacijos bendrai moterų liečiančiais reikalais pasitarti š. m. Gegužės mėn. 6 d. sekmadienį 3 val. po pietų Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių pr. mios salėje įvyksta Lietuvių Moterų Brazilijos Djos V. Anastacios skyriaus visuotinis narių susirinkimas. Skyriaus nares ir prijančiančias prašoma kuosekaitingiausiai dalyvauti. Tarp kitko bus skaitoma labai įdomi paskaita.

Skyr. Valdyba.

Kas bus, kas nebūs, bet Lietuvis neprazus!

DĖMESIO!

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius, šio mėnesio 6 ir 20 d., sekmadieniais, rengia linksmus šokių

VAKARUS

Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92.

Griež stygų orkestras.

Pradžia 7 val. vak. Pabaiga 12 val. nak. Valdyba.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

V. Bučinskui, M. Bikučiui, J. Baniui, J. Butkui, B. Galinskui, O. Fokaitel, St. Grigaravičiui, A. Grauziniui, F. Garviliui, A. Grašiniui, V. Gričeniui, B. Gaidamovičiui, J. Genevičiui, J. Kiškui, L. Kaupui, J. Karveliui, P. Kilbauskui, M. Kuzmai, A. Leimontui, A. Lileikiui, B. Miškinui, J. Marušinskiui, J. Mekšeniui, E. Miškinui, J. Mackevičiui, J. Marėnui, J. Magyiai, A. Margiui, E. Norkui, F. Pelečkui, J. Stankevičiui, S. Šereniui, A. Vrubliauskui, J. Veličkai.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Paieškomas

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 kviečia užsiti į konsulatą arba nurodyti tikrą savo adresą: Joną Astrauską

Liet. Konsulatas.

REIKALINGA SIUVĖJA.

Su praktika dirbti ant mašinos „Oberlocc“.

Kreiptis: Rua Silva Pinto, 1.

Ziūrėkit, kiek lietuvių Jau tapo namų savininkais? Ko laukiate? Ar jūs blogesni?

Informacijos: P-ça Antonio Prado, 3 sob. nuo 14 iki 17 v.

Vietoje: Av. Zelina, 33. Karlas Korkiško. Bonde 32. Vila Prudente (visomis dienomis)

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Gegužės pirmoji.

Brazilijoje gegužės pirmoji praėjo beveik visur ramiai. Kiek didesnis konfliktas tarp demonstrantų ir policijos kilo Rio de Janeiro mieste. Per suruošta darbininkų mitingą ant Praça 11 de Junho, kai kurie demonstrantai pradėjo mėtyti kurstančius lapelius ir atsiskaukimus. Įsikūsus policijai, įvyko konfliktas ir susišaudymai tarp policijos ir susirinkusiųjų. Per susišaudymą keletas žmonių sužeista, tarpe kurių du policininkai. Atvykus daugiau policijos, vėl buvo atstatyta tvarka.

Respublikos vice-prezidentas.

Laikraščiai rašo, kad susisiekimo ministeris José Americo busias paskirti Respublikos vice-prezidento pareigoms eiti.

Sudego Klabin fabriko dalis.

Balandžio 30 d., naktį, popieriaus fabrike Klabin kilo gaisras, kuris su-

naikino dalį fabriko ir popieriaus sandėlį. Gaisras kilo iš garvežio Cantareira linijos. Gaisro padaryti nuostoliai labai dideli. Gesinant gaisrą sužeista keletas žmonių.

Susekė didelė afėra.

Policija susekė didelę bankinę afėrą. Vyrčiausias Aferos kaltininkas yra Hermes Cossio. Į šią afėrą įvelta daugybė žmonių. Aferistai padirbinėjo čekius, bankinius lakštus ir t. t. Aferistų padaryti nuostoliai labai dideli. Datgelis žymesniųjų veikėjų sumita ir vedamas stropus tardymas.

Netikrų ženklų dirbtuvė.

Pereitos savaitės pabaigoje São Paulo policija susekė slapta netikrų vals tybinių ženklų (bandarolių) dirbtuvę. Dirbtuvė buvo įrengta viena rūgdyje, ant Alameda Notman. Joje rasta daug padirbtų ženklų, kurias dirbėjai pardavinėjo ir lipino ant prekių.

Policija kaltininkus suėmė. Su šia ženklų afėra valstybei padaryta daug nuostolių.

„Parque das Nações & Parque Peruche“

Grynas oras, šulinio vanduo, elektros šviesa, maudyklė, pramogu klubai, mokykla, 400 naujai pastatyti namai ir t. t.

Parque das nações randasi 1.600 metrų atstu nuo S. Bernardo stoties, kur kas dien eina 52 traukiniai. Žemės sklypai iš 300 kv. m. 4000 pily, 400 prancūzišku dokalku ir 20 balkiu, mėnesiniam išsimokėjimui nuo 16\$900.

Parque Peruche randasi 800 metrų atstu nuo bondės linijos Nr. 55 (Casa Verde) žemės sklypai iš 300 kv. m., su 4000 pily, 400 prancūzišku dokalku ir 20 balkiu, mėnesiniam išsimokėjimui nuo 26\$100.

INFORMACIJOS:

Centralinėe raštinė: Praça da Sè 9, 2 aukštas. Tel. 2-4450 S. Paulo. S. Bernarde pas Dias de Almeida, Av. Brasil, 9 — «Parque das Nações»; pas Juozą Virbičką, Largo da Estação (Emporio Angelini) Tel. 209. Casa Verde pas Severino Tuili — parduodamuose sklypuose ir Luiz Pontes — P-ça do Centenario Nr. 3 (gale bondės linijos Nr. 55).

NAUJIENA! NAUJIENA!

Šių metų gegužės 12 dieną, šeštadienį, «Celsa Garcia» salėje, rua do Carmo Nr. 25 (Prie pat Largo da Sé) «Vilties» S-gos Bom Retiro skyrius stato

Dideli viešą

KONCERTA

Programą išpildys «Vilties» choras, p. V. Kamantausko vedamas ir geriausi São Paulo lietuvių solistai T. Maželka (baritonas) ir J. Vlnkauskienė (sopronas). Programa labai graži ir plati. Atvykę tikrai neapsivilsite. V i s i: jauni, seni ir maži vyksta į šį puikų koncertą, išgirsti malonius lietuviškos dainos garsus.

Griež «Vilties» dūdų orkestras.

Pradžia 8 v. vak. Programai pasibaigęs, šokiai iki 4 v. ryto.

Bilietai bus gaunami vietoje, bet geriausia įsigyti pakvietimus išanksto. Jie gaunami «Lietuvis» Redakcijoje, «Vilties» skyriuose ir pas choristus.

Valdyba.

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Bagė	24. 4 34
Jos. Charlotte	2 5 34
Macedonier	12. 5. 34

Klabinės pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išievybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

